

Jaargang 1 • Nummer 3 • September 2007 • € 5,50

natuur | beleving | vrijheid

Bergen

MAGAZINE

Chamonix MONT BLANC

Tussen hemel en aarde
Brenta Dolomieten

Alpiene tochten in het
Blüemlisalpmassief

De bergpas van het
Roelandslied

ISSN 1873-8966

03

9 771873 896007

ROBERT EN DANIELA JASPER | ÖTZTAL 1846 | HERFSTWANDELINGEN IN DE ALPEN

Het rijk van de Witte Monarch.

De gemakkelijkste route naar de top van de Mont Blanc volgt de graat rechtsboven.

ZONDER BLIKKEN OF BLOZEN VAN NUL NAAR 4808 METER

KOUD KUNSTJE

De Mont Blanc beklimmen zonder dat je alpinist bent of bergsporter? Als gemiddelde Laaglander even naar de top van de EU, en dan ook nog in één dag, kan dat? Ja, dat is mogelijk, wanneer je bloeddruk in orde is, je heel veel geluk hebt en in staat bent verborgen krachten aan te boren. Erwin van Rooy en Dany Schlärmann speelden het klaar. Van nul naar 4808 meter, zomaar. Een verbazingwekkend verhaal. **TEKST** HARRY MURÉ **FOTO'S** ERWIN VAN ROOY & DANY SCHLÄRMANN

"Als de zon opkomt, dat gevoel vergeet ik mijn hele leven n

Ooit bovenop de Mont Blanc staan, het hoogst bereikbare in een mensenleven, alom respect afdwingend. Het plan leefde al een jaar of drie, geboren met de ellebogen op de bar van het café en de volgende dag na het optrekken van de ochtendnevel nog slechts een vage herinnering. Diep in het brein blijft het knagen. De Witte Monarch spookt steeds vaker door de hoofden van de twee vrienden, hij begint hen te achtervolgen, een aangename obsessie. "Het idee was te mooi om er niets mee te doen", zegt Erwin. Zijn ogen glinsteren. Bij wijze van warming-up bezoeken de twee optimisten een lezing over de Mount Everest. Ze raken in extase en slaan na afloop spijkers met koppen. "Zomer 2006 moet het gebeuren", zweren ze. De beraadslaging duurt de hele nacht. Om half vijf 's ochtends verlaten ze gearmd het etablissement, gewapend met plan de campagne en bruisend van energie. Op naar de Mont Blanc.

Cauberg

Ze hebben geen notie van wat op hen afkomt. Nog nooit een berg gezien, behalve vanuit het fietszadel. Doorgewinterde trimmers, dat wel. Draaien hun hand niet om voor de Cauberg, Nederlands beroemdste bult. Ze kennen elkaar van de voetbalclub. Schiedammer Dany controleert als technisch inspecteur de olieleidingen van BP. Hij lijkt sprekend op Michael Schumacher, maar dat is toeval. Vrijgezel, net dertig. Skiën, zwemmen, schaatsen, al naargelang het seizoen. Erwin is Vlaardingse, getrouwd, administratieve functie bij UWV. Vier kruisjes, maar niet minder sportief. Traint met een marathongroepje en noemt zichzelf een "aardige voetballer". Aanvaller, en nu van de spits naar de top. Een waanzinnig project, spottend met alle ongeschreven wetten van het alpinisme. Kunnen ze toch beter niet bungee jumping gaan doen, of naar haaien duiken?

Prijs

Terwijl Dany langere tijd voor zijn werkgever in het buitenland verblijft, steekt Erwin de voelhorens uit op de buitensportmarkt. Hij reserveert twee plaatsen bij het bureau van Edward Bekker, Nederlands berggids, gevestigd in de buurt van Chamonix. Van alle markten thuis: toerskiën, alpinisme, expedities. Een weekje Mont Blanc kost afgerond twaalfhonderd euro per persoon, exclusief bijkomende kosten (extra verzekeringen, kleding, uitrusting). Elke berg heeft zijn prijs. Het avontuur staat of valt met een goede bege-

leiding. Eén gids per twee klimmers is standaard. Bergsportervaring is niet vereist. "Je mag alleen geen hoogtevrees hebben en de conditie dient optimaal te zijn", grinnikt Erwin. "Maar wat is optimaal? Tien uur wandelen zonder problemen, werd er gezegd. We wisten toen nog niet, dat je dat tien dagen achter elkaar moet kunnen volhouden." Voorjaar 2006, de vogels fluiten, de sneeuw smelt, maar van training komt niet veel terecht. De Mont Blanc is nog ver weg. Het is al juli als Dany en Erwin naar de winkel Basecamp Mountaineering in Ypenburg gaan om kleding en basisuitrusting aan te schaffen, deels koop, deels huur. Bergschoenen, winddichte anoraks, rugzakken, gamaschen. "Specifieke klimspullen zoals pickel, stijgjizers en helm bleven buiten beschouwing. Die konden we lenen uit het materiaaldepot van Edward Bekker", aldus Erwin. Inbegrepen bij de prijs. De weken vliegen om. D-day nadert met rasse schreden, maar de twee hemelbestormers hebben nog geen stap verzet. De dagelijkse beslommeringen, de baan en het privéleven bieden weinig ruimte voor andere dingen. Veertien dagen voor het vertrek naar Chamonix slaan Dany en Erwin eindelijk aan de wandel, veel te laat. Het halsoverkop inlopen van de bergschoenen blijkt een ramp. Van het strand van Hoek van Holland naar Vlaardingen, "na een kilometer of tien moeten we versuft van pijn op een transformatorkast langs de kant van de weg gaan zitten om de voeten rust te gunnen." Wie zijn gat verbrandt...

Kwelling

In hun dagboek registreren ze de beproevingen met een lach en een traan. "Waar zijn we aan begonnen? Wat staat ons volgende week op de berg zelf te wachten?" Een alinea verder: "Onnodige kwelling... de dag voor het vertrek naar Chamonix huppelt Dany nog vrolijk rond op slippers." De blaren genezen slecht. Zijn collega's vragen zich af wat hij in godsnaam op de hoogste berg van de Alpen te zoeken heeft. Wat drie jaar geleden begon als vage ingeving,

Goütherhut: vanaf hier is het nog duizend meter omhoog naar de top. Dany maakt zijn rugzak zo licht mogelijk.

is plotseling harde realiteit. Vrijdag 10 augustus, de reis naar Chamonix. "Na weken regen in Nederland breekt ineens de zonschijn op Mont Blanc, here we come." Tussen de bergen door groeit de spanning. Piekeren over de komende 's Zomers ploeteren elke dag vierhonderd mensen bergopwaarts. Lees wel: vierhonderd. De EU denkt al na over aanpak van het probleem. Slechts één op de drie kan het hoogste punt bereiken. Vier keer per uur moet de reddingsbrigade uitrukken. Dertien vallen er vijftien doden te betreuren. Dertien alpinisten bevroren, vier klimmers spijtoverdwenen, het zijn de zwarte dagen van de witte berg.

Mont Blanc, bezint eer gij begint. Daarvoor Erwin bekijken hun expeditie met een gezonde humor. Ze maken er geen drama van. Terrasje pikken in Chamonix, later de volgende dag nog een. Afzakkertjes in plaats van klimspullen. De eerste dagen volgen ze – dringend geadviseerd van Edward Bekker – een spoedcursus in bergschoenmatificatie. Niet dat het helpt, maar althans om het idee. Ze proberen zo vaak mogelijk te lopen op liften en gondelbanen op hoog niveau om de voeten te toeven. De superzweefcabine naar de top van de Midi benutten ze zelfs twee keer. In de laatste dagen de vierduizend meter aan worden de neus op de feiten gedrukt. Gletsjers, gigantische rotstorens, ze weten niet hoe het overkomt. "Bij het verlaten van de cabine wacht ons een onaangename gewaarwording. Sneeuwbuien, snijdende wind. Gevoel van ratur min dertig graden." De ijle lucht maakt het ademen moeilijk. "We zijn nu op slag een stuk minder positief over ons avontuur van slagen. Begeven we ons in een wereld die niet de onze is?"

Stijgjizers

Zondagavond melden ze zich present bij de klimherberg van Edward Bekker. Daarvoor ze een groepje landgenoten, dat eveneens naar Mont Blanc geboekt heeft. Berghutsfeest. De hoogteroes dient zich aan. Nog twee weken voor de eigenlijke beklimming. Tijdens de gletsjertocht leren de deelnemers hoe de diensten te gedragen aan het touw van de berg. Het lopen op stijgjizers vereist opperste concentratie.

De beklimming van de Aiguille du Tour du Mont Blanc uit de kluiten gewassen drieduizend meter lange als laatste examen. Steeds steiler worden de sneeuwvlakten. "We bevinden ons in een wereld van werkelijk, wit sprookjesland." De euforie van korte duur. "Om op de top te komen moet men ten we omhoog over een rotswand met op de andere zijde een afgrond van driehon-

Wereld van graniet, sneeuw en ijs.
De Nederlandse groep met Dany
Schlärmann en Erwin van Rooy op
weg naar de Aiguille du Tour. En dat
is nog maar een oefenberg.

Erwin (links) en Dany voor
het eerst op stijgijsers.

Hollands glorie. Erwin van Rooy (links)
en Dany Schlärmann op de top van de
Mont Blanc. Heerlijk, helder.

Belegering van de Mont Blanc.
Omdat de hutten overvol zijn, bivak-
keren veel klimmers in tentjes.

meter. Verbaasd kijken we elkaar aan." De afdaling blijkt nog moeilijker dan de beklimming, maar dat weten alleen echte alpinisten. Erwin en Dany vertrouwen op hun basisconditie en wilskracht. Niets kan hen nog tegenhouden. 's Avonds het verlossende nieuws: de omstandigheden op de Mont Blanc rechtvaardigen een poging. De beklimming gaat door, hoera. Rugzak inpakken en, nog belangrijker, een paar uur goed slapen.

Een bestijging over de normaalroute, de gemakkelijkste weg, duurt twee dagen. De eerste etappe bestaat uit de reis met de tandradbaan naar het Nid d'Aigle, het Adelaarsnest, en vandaar via de Tête Roussehut te voet naar de Goûterhut, die zich al aardig in de buurt van de vierduizend meter bevindt. De tocht tussen de twee *refuges* is een pittige rotstoer met passage van het steenslaggevaarlijke Grand Couloir. Na een onrustig minnachtje in de overbevolkte Goûterhut, is de start om drie uur 's morgens richting droomdoel, urenlang waggelen over onafzienbare sneeuwheellingen en oplopende graten. Hoofdpijn op bestelling en lood in de benen.

Non-stop

Woensdag 23 augustus, het is zover. Dany en Erwin zijn op het ergste voorbereid. Als ze bij het vertrekpunt arriveren, wacht hen een schokkende mededeling. Ze zullen de Mont Blanc in één dag moeten beklimmen, non-stop. Slecht weer op komst, volgens de gidsen. Het is in totaal zes man sterke Nederlandse groepje is met stomheid geslagen. Dany: "Tijdens de reis met het treintje dringt de boodschap langzaam tot ons door. We zijn diep onder de indruk en wachten gelaten af."

Wat de Mont Blanc gevaarlijk maakt, is de lengte van de beklimming in combinatie met weersomslag. In dat geval liggen oververmoeidheid, uitputting en fatale onderkoeling dicht bij elkaar. Een berggids moet het weer beter kunnen voorspellen dan Marjon de Hond. Dany en Erwin worden gegidst door een Scandinaviër die hen ook tijdens de oefentochten begeleidde en de twee goed kent. Hij heet Per Ås, korte naam, grote ervaring. "Vandaag blijft het nog goed", onthult de oude rot uit de equipe van Edward Bekker, "maar vanavond al bereikt ons het front van de depressie. Tegen die tijd moeten we weg zijn van de berg." Hij is ervan overtuigd, dat zijn twee klanten voldoende in hun mars hebben om aan het waagstuk te beginnen: een hoogteverschil van 2500 meter overwinnen binnen de helft van de normale tijd. *Hurry-up*.

Om negen uur verlaten ze het Adelaarsnest. Met volle bepakking naar boven, de ademhaling stekt meteen. "Het is even iets anders dan een wandelingetje van Hoek van Holland naar Vlaardingen", vermeldt het dagboek fijntjes. Toch zien ze kans van het uitzicht te genieten. Erwin zal zich later herinneren: "Als de zon

Sneeuwbuien, snijdende wind. Gevoelstemperatuur min dertig graden op de Aiguille du Midi. "Begeven we ons in een wereld die niet de onze is?"

opkomt in de bergen, dat gevoel vergeet ik mijn hele leven niet."

De gemzen die het pad kruisen, nemen ze nog slechts waar vanuit de ooghoeken. Stijgijzers onderbinden, gletsjeroversteek. De Tête Roussehut blijft links liggen, er is geen seconde te verliezen. De Nederlands-Scandinavische touwgroep komt de eerste afdalers tegen, de gelukkigen die op de top zijn geweest – of niet.

Half twee, de Goûterhut. Drie kwartier pauze, op krachten komen met een bord spaghetti. "We sms-en naar huis om de gedachten af te leiden van de vreselijke klim. Soms is het beter niet te lang bij zaken stil te blijven staan." De rugzakken worden leeggemaakt. Alleen het hoognodige gaat mee. Berggids Per Ås ontpopt zich gaandeweg als slavendrijver. Opschieten, geen geklungel meer met gsm of fototoestel, hij dreigt zelfs de tocht af te blazen. Irritatie, stress. "Aan de sneeuwheellingen komt geen einde. We zijn nog te moe om water te drinken."

Vanzelf

Heel ver weg, daar moet ergens het hoogste punt zijn, maar het is net alsof ze geen stap dichterbij komen. Het verstand op nul en de blik op oneindig, ze slepen zich voort. Dan draait de berggids zich om en laat zijn andere gezicht zien. Hij lacht de twee zwoegers toe,

"Aan de sneeuwheellingen komt geen einde. We zijn nog te moe om water te drinken"

een bevrijdende grijns. "Plotseling beseffen we dat we het gaan halen. Nog enkele afmattende stukken. De laatste paar honderd meter gaan als vanzelf."

Zes uur 's avonds, Mont Blanc op een hoogst ongebruikelijk tijdstip. De vuistregel is: wees uiterlijk om twaalf uur 's middags boven, zodat er voldoende tijd blijft voor een veilige afdaling. Maar nu is er geen vuiltje aan de lucht. Onbewolkt, nauwelijks wind, het uitzicht is fenomenaal. Erwin en Dany toveren een rood-wit-blauwe vlag uit de rugzak tevorschijn, plus twee blikjes Heineken. "Hollanders", denkt de nuchtere berggids. Staan altijd met iets te zwaaien.

Ze hebben de berg – o wonder – helemaal voor zich alleen. De andere landgenoten liggen ver achter, maar zullen ook slagen. "We beseffen dat we heel veel geluk hebben gehad." Per Ås, de man van de exacte timing, gunt zijn volgelingen een kwartier de tijd om de emoties te verwerken en foto's te maken.

Gewonnen

De afdaling gaat in ijltempo, glijden, vallen en opstaan. Om acht uur zijn ze bij de Goûterhut. De klok rond op de been, met kleding en al duiken ze in bed.

De volgende morgen bij het ontbijt kijken ze door het raam. Mist, sneeuw, wind. Geen enkele klimmer zal vandaag de top bereiken. Vijftien mensen moeten zich ingraven in de sneeuw om zich te beschermen tegen de koude. Twee dagen later, terugreis naar Nederland. Erwin en Dany hebben gegokt en gewonnen. Tussenstop bij McDonald's in Venlo. Groter kan het contrast niet zijn. "We zijn weer op de begane grond, maar verkeren nog in hogere sferen."

Mont Blanc bedwongen, de mythe blijft. ■

MONT BLANC, IN ÉÉN DAG Samen met Dany Schlärmann en Erwin van Rooy beklommen dezelfde dag nog vier andere Nederlanders de Mont Blanc in één ruk. Het zijn: Hans Dubbink (Gouda), Koen Kleijweg (Zevenhoven), Boy Sluiter (Arnhem) en Klaas Hofman (Leeuwarden).